

NÜFUS HİZMETLERİ KANUNU

Kanun No. 5490

Kabul Tarihi: 25/4/2006

BİRİNCİ KISIM Genel Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı; kişinin doğumundan ölümüne kadar kişisel ve medenî durumuna, uyrukluğuna ve bunlarda meydana gelebilecek değişikliklere ait doğal ve hukukî olayların belirlenip saptanması, bu amaçla düzenlenmiş kütüklere yazılması, elektronik ortamda ulusal adres veri tabanının oluşturulması, nüfus kayıtları ile adres bilgilerinin ilişkilendirilmesini sağlamaktır.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Kanun, Türk vatandaşları ile Türkiye'de bulunan yabancıların nüfus hizmetlerinin düzenlenmesine, yürütülmesine ve geliştirilmesine ilişkin esas ve usûl hükümlerini kapsar.

Tanımlar

MADDE 3- (1) Bu Kanunda geçen;

- a) Adres: Herhangi bir toprak parçası veya binanın coğrafi konumu ve işlevi açısından tanımlanmasını,
- b) Adres beyan formu: Adreslerin bildiriminde kullanılan, şekli ve içeriği Bakanlıkça belirlenen formu,
- c) Adres bileşenleri: Numaralama işlemlerinde kullanılan unsurlar; posta kodları, il, ilçe, bucak, köy ve mezra isimleri, mahalle, bulvar, cadde, sokak ve bina numarası gibi adres verileri ile tanımlanan coğrafi konum, kişisel ve kurumsal adres bilgisine ulaşmak için gerekli olan bilgileri,
- ç) Adres Paylaşımı Sistemi: Ulusal adres veri tabanında tutulan bilgilerin kurumlar ile diğer kişilerce paylaşılması işlemi,
- d) Aile: Aynı soydan olup, bir aile sıra numarası altında kayıtlı olan kişiler ile onların eş ve çocuklarını,
- e) Aile kütüğü: Nüfus olaylarına ilişkin kayıtların kâğıt veya elektronik ortamda tutulduğu kütüğü,
- f) Aile sıra numarası: Ailelerin aile kütüğüne yazılış sırasına göre verilen numarayı,
- g) Bakanlık: İçişleri Bakanlığını,
- ğ) Dayanak belgesi: Aile kütüğüne işlenen nüfus olaylarının dayanağı olan form, tutanak, mahkeme kararı, noter senedi, doğum veya ölüm raporu gibi resmî belgeler ile bunların yedeklerini,
- h) Değerli kâğıtlar: Nüfus cüzdanını, uluslararası aile cüzdanını,
- ı) Diğer adres: Yerleşim yeri adresi dışında kalan yerleri,
- i) Genel Müdürlük: Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğünü,
- j) İl müdürlüğü: İl nüfus ve vatandaşlık müdürlüğünü,
- k) Kimlik Paylaşımı Sistemi: Genel Müdürlükçe merkezî veri tabanından ayrı olarak elektronik ortamda tutulan, Kimlik Paylaşımı Sisteminden yararlanacak kurumların istifadesine sunulan ve sınırlandırılmış bilgiler ihtiva eden aile kütüğü kayıtlarını,
- l) Kurum: Genel Müdürlük dışındaki diğer kamu kurum ve kuruluşlarını,
- m) Merkezî veri tabanı: Genel Müdürlükte elektronik ortamda tutulan aile kütüğü kayıtlarını,
- n) MERNİS: Merkezî veri tabanı ve Kimlik Paylaşımı Sistemini de kapsayan Merkezî Nüfus İdaresi Sistemini,
- o) Numaralama: Mahalle, semt, meydan, bulvar, cadde, sokak ve bina gibi adres bileşenlerine isim veya numara verilmesi işlemi,
- ö) Nüfus cüzdanı: Kişinin Türk vatandaşı olduğunu ve aile kütüklerine kayıtlı bulunduğunu kanıtlayan resmî belgeyi,
- p) Nüfus hizmetleri: Nüfus olaylarına ve kişinin nüfusa ve yerleşim yeri adresine ilişkin bilgilerinin toplanmasına, nüfus kütüklerine geçirilmesine, korunmasına ve gerektiğinde tasnif edilerek değerlendirilmesine dair iş ve işlemleri,
- r) Nüfus kaydı: Aile kütüğüne işlenmiş kişisel bilgileri,
- s) Nüfus kayıt örneği: Aile kütüğüne işlenmiş kişisel bilgilerin özetlerini gösterir belgeyi,
- ş) Nüfus kütüğü: Aile kütüğü, özel kütük ve yedeklerinden oluşan kayıtların tümünü,
- t) Nüfus müdürlüğü: İlçe nüfus müdürlüğünü,
- u) Nüfus müdürü: İlçe nüfus müdürünü,

- ü) Nüfus olayı: Doğum, ölüm, evlenme, boşanma, evlât edinme, tanıma, kayıt düzeltme, soy bağının düzeltilmesi, gaiplik gibi kişisel durumlarda değişiklik meydana getiren olayı,
- v) Özel kütük: Doğum, evlenme, boşanma, ölüm, kayıt düzeltme ve diğer olaylar şeklinde tutulan ve ayrı ayrı tasnif edilen dayanak belgelerinin konulduğu dosyayı,
- y) Ulusal adres veri tabanı: Adres bilgilerinin tutulduğu merkezî veri tabanını,
- z) Uluslararası aile cüzdanı: Bir aileyi oluşturan eş ve çocukların kimlik bilgilerini kapsayan ve uyruğunu kanıtlayan çok dilli resmî belgeyi,
- aa) Vekillik belgesi: Özel temsil yetkisini kapsayan noterden onaylı belgeyi,
- bb) Yabancılar kütüğü: Türkiye'de herhangi bir amaçla en az altı ay süreli Yabancılara Ait İkamet Tezkeresi verilen yabancıların kayıtlarının tutulduğu kütüğü,
- cc) Yapı belgeleri: Yapı Ruhsat Formu, Yapı Kullanma İzin Belgesi, yanan ve yıkılan yapılar formunu ve binalar cetvelini,
- çç) Yerleşim yeri adresi: Sürekli kalma niyetiyle oturulan yeri, ifade eder.

İKİNCİ KISIM Nüfus Hizmetlerinin Yürütülmesi

BİRİNCİ BÖLÜM Yetkililer ve Nüfus Kütükleri

Nüfus hizmetleri yetkilileri

MADDE 4- (1) Nüfus hizmetleri, Bakanlığın merkez ve taşra teşkilâtı ile dış temsilcilikler tarafından yürütülür.

Hukukî mahiyeti

MADDE 5- (1) Nüfus kütükleri; kişilerin kimliklerinin, yerleşim yeri adreslerinin, aile bağlarının, vatandaşlık durumlarının ve şahsî hallerinin belirlenmesi amacıyla ilçe ve aile esasına göre nüfus olaylarının tescil edildiği, daimî olarak saklanması gerekli resmî belgelerdir.

(2) Aile kütüğü ve özel kütüklerde tutulan kayıtlar ile yedekleri ve bunlardan çıkarılan kayıt örnekleri aynı hukukî değere sahiptir. Kayıtlar arasında farklılık olduğu takdirde, aksi sabit oluncaya kadar kayda esas olan dayanak belgesi geçerlidir.

Nüfus kütüklerinin tutulması

MADDE 6- (1) Nüfus olayları, iletişim ağı kullanılarak nüfus müdürlüklerindeki aile kütüklerine ve merkezî veri tabanına tescil edilir.

(2) Bakanlık, doğal afet ve olağanüstü hallere karşı kesintisiz olarak hizmet verilmesini sağlamak amacıyla, merkezî veri tabanının yedeğinin farklı bir yerde tutulmasını sağlar.

(3) Kâğıt ortamındaki aile kütüklerinin her sayfasına cilt ve sayfa sıra numaraları konur. Kütüğün sonuna kaç sayfadan ibaret olduğu yazılır. Sayfa birleşim yerleri asliye hukuk mahkemesince mühürlenerek sonu onaylanır.

(4) Nüfus kütüklerinin tutulmasına ilişkin usûl ve esasları belirlemeye, mevzuat ve sistemdeki gelişmelere bağlı olarak değiştirmeye ve kâğıt ortamında tutulan aile kütüklerini uygulamadan kaldırmaya Bakanlık yetkilidir.

Aile kütüklerinde bulunması gereken kişisel bilgiler

MADDE 7- (1) Her mahalle veya köy için ayrı aile kütüğü tutulur. Aile kütüklerinde aşağıdaki bilgiler bulunur:

a) Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası.

b) Kayıtlı bulunduğu il, ilçe, köy veya mahalle adı ile cilt, aile ve birey sıra numarası.

c) Kişinin adı ve soyadı, cinsiyeti, baba ve ana adı ile soyadları, evli kadınların önceki soyadları.

ç) Doğum yeri ile gün, ay ve yıl olarak doğum tarihi ve kütüğe kayıt tarihi.

d) Evlenme, boşanma, soy bağının kurulması veya reddi, ölüm, vatandaşlığın kazanılması veya kaybedilmesi gibi kişisel durumda meydana gelen değişiklik veya yetkili makamlarca yapılan düzeltmeler.

e) Dini.

f) Medenî hali.

g) Yerleşim yeri adresi.

ğ) Fotoğrafı.

(a), (g) ve (ğ) bentlerinde belirtilen kayıtlar sadece elektronik ortamda tutulur.

(2) Türkiye'de aile kütüğü bulunmayan ve yabancı ülkelerde oturan vatandaşlar Bakanlığın göstereceği bir nüfus müdürlüğünde açılacak aile kütüğüne kaydedilir.

Türkiye'de oturan yabancıların nüfus kayıtları

MADDE 8- (1) Türkiye'de herhangi bir amaçla en az altı ay süreli yabancılara mahsus ikamet tezkeresi alan yabancılar, Genel Müdürlükçe yabancılar kütüğüne kayıt edilir. Bu kütüğe kayıt edilen yabancılar, her türlü nüfus olaylarını nüfus müdürlüklerine beyan etmekle yükümlüdürler. Diplomatik misyon mensupları bu hükmün dışındadır.

(2) 15/7/1950 tarihli ve 5683 sayılı Yabancıların Türkiye'de İkamet ve Seyahatleri Hakkında Kanun hükümleri saklıdır.

İKİNCİ BÖLÜM

Nüfus Kayıtlarının Özellikleri

Gizlilik

MADDE 9- (1) Nüfus kayıtları ve bu kayıtların tutulmasına dayanak olan belgeler gizlidir. Bunlar, yetkili ve sorumlu memurlar ile teftiş ve denetim yetkisi olanlar dışında kimse tarafından görülüp incelenemez. Mahkemeler bu hükmün dışındadır.

(2) Nüfus kayıtlarına bu bilgileri işleyen memurlar ve Kimlik Paylaşımı Sistemi kapsamında nüfus kayıtlarından faydalanan diğer görevliler de bu gizliliğe uymak zorundadırlar. Bu yükümlülük, kamu görevlilerinin görevlerinden ayrılmalarından sonra da devam eder.

Resmî işlemlerde esas alınması

MADDE 10- (1) Kurumlarda kişiyle ilgili olarak yapılan işlemlerde nüfus kayıtları esas alınır. Kayıtlar arasında farklılık olması halinde nüfus kayıtlarında değişiklik yapılmaz, usûlüne göre diğer kayıtlar düzeltilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Nüfus Kütüklerinin Tutulmasına İlişkin Esaslar

Tescil mecburiyeti

MADDE 11- (1) Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olan her kişi yurt içinde nüfus müdürlüğüne, yurt dışında dış temsilcilığe müracaatla kendisini nüfus kütüklerine yazdırmaya ve nüfus cüzdanı almaya mecburdur. Ergin olmayanların nüfus olaylarını yazdırıp nüfus cüzdanlarını almaya veli, vasi veya kayyımları, bunların bulunmaması halinde, çocukları yanlarında bulunduranlar ile 24/5/1983 tarihli ve 2828 sayılı Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Kanununun yetkili kıldığı kuruluş yetkilileri görevlidirler.

(2) Türk vatandaşlığını sonradan kazanmış olanlar da vatandaşlığı kazandıkları tarihten itibaren nüfus kütüğüne geçirilir.

Tescilde dayanak belgesi zorunluluğu

MADDE 12- (1) Nüfus kütüklerine düşülen kişisel durumla ilgili her kayıt ve açıklamanın bu Kanuna göre yetkili kılınmış görevlilerce, usûlüne ve örneğine uygun olarak düzenlenmiş belgelere dayandırılması zorunludur.

(2) Nüfus olaylarını tescil eden memurlar tarafından her işlem sonunda dayanak belgeleri aile kütüklerine işlendikten sonra imzalanır ve bir nüshası arşivlenmek üzere Genel Müdürlüğe gönderilecek olan ilgili özel kütüğe konulur.

Tescil

MADDE 13- (1) Yetkili kişi ve kuruluşlarca bildirilen nüfus olaylarına ilişkin belge ve tutanaklar bu Kanun hükümlerine göre tescil edilir. Bakanlık her türlü nüfus işlemlerinde elektronik imza kullanılmasına karar vermeye yetkilidir.

Kaydın kapatılması ve yeniden açılması

MADDE 14- (1) Nüfus kaydının kapatılması; ölüm, gaiplik, Türk vatandaşlığının kaybı, evlenme, boşanma, evlât edinilme, soy bağının düzeltilmesi veya reddi gibi olaylar nedeniyle bir kaydın üzerinde işlem yapılamaz hale getirilmesidir.

(2) Kaydın kapatılmasına ilişkin sebep ortadan kalktığında veya kaydın yeniden açılmasını gerektirecek yeni bir sebep ortaya çıktığında kayıt yeniden açılır. Kaydın açılmasından sonra kişisel durumda meydana gelmiş olan olaylar kişinin kaydına işlenir.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Nüfus Olayları

BİRİNCİ BÖLÜM

Doğum

Bildirim yükümlülüğü ve süresi

MADDE 15- (1) Sağ olarak dünyaya gelen her çocuğun, doğumdan itibaren Türkiye'de otuz gün içinde nüfus müdürlüğüne, yurt dışında ise altmış gün içinde dış temsilcilığe bildirilmesi zorunludur.

(2) Bildirim; veli, vasi, kayyım, bunların bulunmaması halinde, çocuğun büyük ana, büyük baba veya ergin kardeşleri ya da çocuğu yanında bulunduranlar tarafından, doğumu gösteren resmî belgeye dayanarak yapılabileceği gibi sözlü beyana dayalı olarak da yapılabilir.

(3) Yurt dışındaki doğum bildirimleri, yabancı makamlardan alınmış resmî belge veya raporun dış temsilciliğe verilmesi veya çocuğa konulan adın belirtildiği dilekçe ve ana ile babanın tam kimlik bilgileri ile nüfusta kayıtlı oldukları yeri gösteren belgelerle birlikte dış temsilciliğe gönderilmesi suretiyle de yapılabilir. Dış temsilcilik bildirim tarihi olarak evrakın postaya verildiği tarihi esas alarak düzenleyeceği doğum tutanağını nüfus müdürlüklerine göndermekle yükümlüdür.

(4) Doğumla ilgili yapılan bildirimler nüfus müdürlüklerince doğum tutanağına geçirilir.

(5) İlgilinin herhangi bir belge ibraz edememesi halinde sözlü beyanı esas alınarak bildirim tutanaklara geçirilir ve doğum tutanakları bildirim yapan ile görevliler tarafından imzalanır.

(6) Ölü doğan çocuklar aile kütüğüne yazılmaz. Bir doğumda birden ziyade doğan çocuklar doğuş sırasıyla yazılırlar.

Süresi içinde bildirilmeyen doğumlar

MADDE 16- (1) Bu Kanunun 15 inci maddesinde belirtilen süreyi geçirdikten sonra bildirilen altı yaşını bitirmemiş olan çocukların doğum tarihinin tespitinde beyan esas alınır. Çocuk altı yaşını doldurmuş ise nüfus müdürlüğüne getirilerek resmî sağlık kuruluşunca yaşının tespit edilmesi sağlanır. Doğuma ait resmî belge ibraz edilmesi halinde, yaş tespitine gerek kalmaz.

Nüfus müdürlüklerinin yetkisi

MADDE 17- (1) Nüfus müdürlükleri; süresi içerisinde bildirilmemiş çocukların veya nüfusa tescil edilmemiş erginlerin varlığını haber aldıkları takdirde; erginlerin kendilerini, çocukların veli, vasi veya kayyımlarını, bunların bulunmaması halinde; büyük ana, büyük baba veya kardeşlerini ya da çocukları yanlarında bulunduranları veya muhtarları beyana davet etmeye yetkilidirler. İlgililer de bu davet üzerine otuz gün içinde nüfus müdürlüklerine başvurmak ve beyanda bulunmakla görevlidir.

(2) Verilen süre içerisinde bildirim yapılmaması halinde mülki idare amirinin göreceği lüzum üzerine kolluk kuvvetlerince bunların zorla getirilmesi için gereken işlem yapılarak çocuğun aile kütüklerine tescili sağlanır.

Bildirimle yükümlü diğer görevliler

MADDE 18- (1) 2828 sayılı Kanunun yetkili kıldığı kuruluş yetkilileri, yetiştirme yurtları, bakım evleri ve benzeri yerlerin sorumluları ile kişiler; yanlarında çalıştırdıkları veya barındırdıkları çocuk veya erginlerin nüfus cüzdanlarını kontrol etmek, aile kütüklerine kayıtlı olmayanların tescillerini sağlamak için nüfus müdürlüklerine beyanda bulunmak ve gerekli işlemleri yaptırmakla görevlidirler.

(2) Kolluk görevlileri; kimlik kontrolleri veya herhangi bir işlem nedeniyle kimliğini ispat edemeyenlerle, nüfusta kayıtlı olmadığını tespit ettikleri kişileri, haklarında gerekli işlemleri yaptıktan sonra düzenleyecekleri evrakı o yerdeki nüfus müdürlüğüne bildirmekle yükümlüdürler.

(3) Okul müdürleri; okula kayıt için başvuran çocuklardan nüfusa kayıtlı olmayanların beyana dayalı kimlikleri ile baba, ana, vasi veya kayyımlarının kimliklerini ve adreslerini o yerin nüfus müdürlüğüne bildirmekle görevlidirler.

(4) Kamu veya özel kurumlar iş verecekleri kişilerden nüfus cüzdanı istemekle, nüfusta kayıtlı olmadıklarını anladıkları kişilerin beyana dayalı kimlik ve adreslerini nüfus müdürlüklerine bildirmekle yükümlüdürler.

Bulunmuş çocuklar ve zihinsel özürli kişiler

MADDE 19- (1) Yaşının küçüklüğü nedeniyle kendisini ifade edemeyen bulunmuş çocukların nüfus kütüklerine kaydedilmesi, kolluk görevlileri veya ilgili kurumların bu durumu belirten tutanaklarına veya ilgililerin beyanlarına dayanılarak buldukları yerin nüfus müdürlüğüne yapılır.

(2) Zihinsel özürli olup da bulunmuş onsekiz yaşından büyük kişileri, mahkemece tayin edilecek olan kayyımları bildirmekle yükümlüdür. Bildirimin tam teşekküllü devlet hastahanesinden alınacak sağlık kurulu raporu ile nüfus müdürlüğüne yapılması zorunludur.

(3) Bu kişiler hakkında düzenlenen tutanaklarda doğum tarihi, adı ve soyadı ile ana ve baba adı belirtilmemiş ise; nüfus müdürlüğüne ad ve soyad ile ana ve baba adı verilir. Doğum tarihi belirlenmemişse resmî sağlık kuruluşunca tespit edilmesi sağlanır.

Türk vatandaşlığını kazananlar

MADDE 20- (1) Kanun gereğince Türk vatandaşlığını kazananlar yetkili makam veya kurulların kararı üzerine düzenlenecek formlara uygun olarak aile kütüğüne tescil edilirler.

Yabancıların nüfus olayları

MADDE 21- (1) Bu Kanunun 8 inci maddesi kapsamı dışında kalan yabancıların Türkiye'de meydana gelen nüfus olaylarına ilişkin olarak nüfus müdürlüklerine yapılan başvuruları üzerine ilgili olay formları düzenlenir ve bir örneği kendilerine verilir. Bu formlar özel bir dosyada saklanır.

Evlenme

Evlendirme yetkisi

MADDE 22- (1) Bakanlık, evlendirme işlemlerinin nüfus ve vatandaşlık hizmetlerinin bütünlüğü içerisinde yürütülmesi için gereken her türlü tedbiri alır ve uygular.

(2) Evlendirme memuru; belediye bulunan yerlerde belediye başkanı veya bu işle görevlendireceği memur, köylerde muhtardır. Bakanlık, il nüfus ve vatandaşlık müdürlüklerine, nüfus müdürlüklerine ve dış temsilciliklere evlendirme memurluğu yetkisi ve görevi verebilir. Eşlerden birinin yabancı olması halinde evlendirmeye, il ve ilçe belediye evlendirme memurlukları ile nüfus müdürleri yetkilidir.

Evlenmenin bildirilmesi ve tescili

MADDE 23- (1) 22 nci madde uyarınca evlendirme işlemi yapanlar; evlenmenin yapıldığı tarihten itibaren on gün içinde düzenlenecek evlenme bildirimini nüfus müdürlüğüne göndermekle, nüfus müdürlüğü de tescil etmekle yükümlüdür.

(2) Evlenen kadının kaydı kocasının hanesine taşınır. Kocasını ölen kadın yeniden evlenmedikçe ölen kocasının aile kütüğünde kalır. Ancak dilerse babasının kütüğüne dönebilir.

(3) Dış temsilciliklerce yapılan evlenmeler, evlenmenin yapıldığı tarihten itibaren otuz gün içinde nüfus müdürlüklerine bildirilir.

(4) Mülga 743 sayılı Türk Kanunu Medenisinin yürürlüğe girdiği 4/10/1926 tarihinden önce eski hükümlere göre yapıp da halen nüfus kütüklerine tescil edilmemiş olan evlenmeler ilgililerin mahkemen karar almaları suretiyle aile kütüğüne tescil edilir.

Yurt dışında yapılan evlendirmeler

MADDE 24- (1) Yurt dışında yabancı yetkili makamlar önünde Türk vatandaşlarının yaptığı evlenmeler, 22/11/2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medenî Kanunu hükümlerine uygun olmak ve butlanla batıl olmayı gerektiren bir sebep bulunmamak kaydıyla geçerlidir. Bu evliliklerin koca, kocanın yabancı olması halinde kadın tarafından en geç otuz gün içerisinde evlenmeyi yapan yabancı makamdan alınmış belgenin o yerdeki dış temsilciliğe verilmesi veya dış temsilciliğe gönderilmesi suretiyle yapılır. Beyanı alan dış temsilcilik evlenme bildirimini usûlüne göre düzenleyerek nüfus müdürlüklerine göndermekle yükümlüdür.

(2) O yerde dış temsilcilik bulunmadığı veya dış temsilciliğe bildirimde bulunulmadığı takdirde, evlenme bildirimi; yabancı makamlardan alınan evlenme belgesinin Türkçeye çevrilip usûlüne göre onaylanmış ve Dışişleri Bakanlığınca tasdik edilmiş olması şartıyla yurt içinde nüfus müdürlüğüne verilmek suretiyle de yapılabilir. Bu belgeye dayanılarak düzenlenecek evlenme bildirimi ile kütüğe tescil işlemi yapılır.

Evlenmekle Türk vatandaşlığını kazananların tescili

MADDE 25- (1) Evlenmekle Türk vatandaşlığını kazanan kadın, kocasının hanesine tescil edilir. Bu şekilde aile kütüklerine tescil edilen kadının ölüm dışında evliliğinin sona ermesi halinde kaydı, kayıtlı bulunduğu kütüğün sonuna taşınır.

(2) Evlenmekle Türk vatandaşlığını kazanan erkek karısının evlenmekle kaydının taşındığı haneye tescil edilir. Evliliğin ölüm dışında sona ermesi halinde kadının kaydı evlenmeden önce kayıtlı bulunduğu haneye taşınır, erkeğin kaydı ise kayıtlı bulunduğu hanede kalır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Boşanma ve Evliliğin İptali

Kadının bekleme süresinin başlangıcı

MADDE 26- (1) Kadının bekleme süresi, mahkeme kararının kesinleştiği tarihten itibaren hüküm ifade eder.

Boşanma veya evliliğin iptali kararlarında bulunması gerekli hususlar

MADDE 27- (1) Boşanma veya evliliğin iptaline ilişkin kararlarda aşağıdaki bilgilere yer verilmesi zorunludur:

- Tarafların Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası, adı, soyadı, doğum yeri ve tarihi, baba ve ana adları ile kadının evlenmeden önceki soyadı ve aile kütüğünde kayıtlı olduğu yer bilgileri.
- Evlilik içinde doğmuş çocuklar ve bunların kimlik bilgileri.
- Karara ait usûl mevzuatının öngördüğü diğer esas ve usûle ait hükümler.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Tanıma ve Evlât Edinme

Tanıma işlemi

MADDE 28- (1) Tanıma; babanın yazılı başvurusu üzerine mahkemede yapılmışsa mahkeme tarafından, notere başvurusu üzerine düzenlenen senetle yapılmışsa noter tarafından tanımanın yapıldığı tarihten itibaren on gün içinde nüfus müdürlüğüne bildirilir.

(2) Tanımanın babanın vasiyetnamesindeki beyanla yapılması durumunda nüfus müdürlüğüne bildirim, vasiyetnameyi açan hâkim tarafından yapılır.

(3) Nüfus memuruna yapılan tanıma beyanı ise doğrudan aile kütüklerine tescil edilir.

(4) Tanınan çocuklar babalarının hanesine baba adı ve soyadı ile analarının kimlik ve kayıtlı olduğu yer bilgileri belirtilmek suretiyle tescil edilir.

(5) Yurt dışında yapılan tanıma işlemlerine ait bildirimler dış temsilciliklere veya Türkçeye tercüme edilip, onaylanmış olmak kaydıyla yurt içinde nüfus müdürlüklerine yapılabilir.

Evlât edinme işlemi

MADDE 29- (1) Evlât edinme kararı mahkeme tarafından on gün içinde o yerin nüfus müdürlüğüne bildirilir. Evlât edinme olayı aile kütüklerine tescil edilir ve evlât edinilenin kaydı evlât edinenin aile kütüğüne taşınır.

Yurt dışında yapılan evlât edinme işlemleri

MADDE 30- (1) Yurt dışında yabancı yetkili makamlar önünde yapılan evlât edinme işlemleri aslı şartlar bakımından Türk mevzuatına uygun olmak şartıyla Türkiye'de de geçerlidir.

(2) Evlât edinme olaylarına ilişkin yabancı adlî veya idarî makamlarca verilen ve o ülkenin hukukuna göre kesinleşmiş olan veya kesin hüküm gibi sonuç doğuran karar ve belgelerin Türkiye'de icra olunabilmesi, yetkili Türk mahkemesi tarafından tenfiz veya tanıma kararı verilmesine bağlıdır.

BEŞİNCİ BÖLÜM Ölüm ve Gaiplik

Bildirim süresi ve yükümlü olanlar

MADDE 31- (1) Ölüm olayını;

a) Şehir ve kasabalarda 24.4.1930 tarihli ve 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanunu gereğince defin ruhsatı vermeye yetkili olanlar,

b) Köylerde, varsa resmî tabip veya sağlık kuruluşu yetkilileri, yoksa köy muhtarları,

c) Hastane ve bakım evi gibi sağlık kurumlarında kurum amirlikleri,

ç) Askeri birliklerde tabipler veya iç hizmet mevzuatına göre kıta komutanlıklarınca görevlendirilmiş olanlar ve askerlik şubeleri,

d) Doğal afetlerde mülkî idare amirlerince görevlendirilecek memurlar,

e) Adlî olaylarda ve kazalarda ilgili Cumhuriyet savcılıkları,

olayın meydana geldiği tarihten itibaren, dış temsilcilikler ise olaydan haberdar oldukları tarihten itibaren on gün içerisinde Genel Müdürlüğe ya da nüfus müdürlüğüne bildirmekle yükümlüdürler.

(2) Kanunî süre geçtikten sonra nüfus müdürlüklerine gelen ölümlere ait tutanaklar resmî sağlık kurumları kayıtlarına veya diğer resmî belgelere dayanılarak düzenlenmiş ise nüfus müdürlüklerince kabul edilip işleme alınır.

(3) Yurt içinde meydana gelen ölümlerde, ölüm nerede meydana gelmişse o yerin nüfus müdürlüğüne, ölüm yerinin tespit edilememesi halinde ceset nerede bulunmuşsa o yerin, ölüm bir taşıt içinde olmuşsa bu taşıttan çıkarıldığı yerin nüfus müdürlüğüne bildirilir.

(4) Ölenin kaydı yok ise yapılacak soruşturma sonunda Türk vatandaşlığı ve ailesi tespit edildiği takdirde doğum tutanağı düzenlenerek aile kütüğüne önce doğum, sonra ölüm olayı işlenir.

Ölüm karinesi

MADDE 32- (1) Bir kimse ölümüne kesin gözle bakılmayı gerektiren durumlar içinde kaybolursa, cesedi bulunamamış olsa bile müracaat edilen yerin mülkî idare amirinin emri ile ölüm tutanağı düzenlenerek ölüm olayı işlenir.

(2) Bu madde uyarınca işlem yapılabilmesi için ölüm karinesi bulunan kişinin alt veya üst soyundan bir kişinin ya da kardeşlerinin, bunlar yoksa mirasçılarının dilekçe ile başvurarak olayı belgelendirmeleri ya da yetkili makamların durumu resmî bir yazı ile nüfus müdürlüğüne bildirmeleri gereklidir.

(3) Dilekçeye ekli belgeler ve gerektiğinde nüfus müdürlüğünce yaptırılacak soruşturma olayın doğruluğunu ve öldüğü iddia edilen kişinin de olayın meydana geldiği sırada orada bulunduğunu kanıtlamaya yeterli görülürse mülkî idare amirinin emri ile ölüm kaydı düşülür.

Ölü olduğu halde aile kütüklerinde sağ görünenler

MADDE 33- (1) Ölmüş olduğu halde aile kütüklerinde sağ görülenlere ait ölüm tutanakları, ölüm olayını gösterir belge ile başvurulması halinde nüfus müdürlüklerince düzenlenir ve gerekli işlem yapılır.

Herhangi bir belge ibraz edilememesi durumunda ölüm beyanının doğruluğu nüfus müdürlüklerince tahkik ettirildikten sonra düzenlenecek ölüm tutanağı, mülkî idare amirinin emri ile işleme konulur.

Gaiplik işlemleri

MADDE 34- (1) Gaiplik kararları mahkemelerce on gün içinde o yerin nüfus müdürlüğüne bildirilir ve nüfus memurlarınca aile kütüklerine tescil edilir.

DÖRDÜNCÜ KISIM **Kayıt Düzeltmeleri**

BİRİNCİ BÖLÜM

Nüfus Kaydının Düzeltilmesine İlişkin Esaslar

Kayıt düzeltilmesi

MADDE 35- (1) Kesinleşmiş mahkeme hükmü olmadıkça nüfus kütüklerinin hiçbir kaydı düzeltilemez ve kayıtların anlamını ve taşıdığı bilgileri değiştirecek şerhler konulamaz. Ancak olayların aile kütüklerine tescili esnasında yapılan maddî hatalar nüfus müdürlüğüne dayanak belgesine uygun olarak düzeltilir.

(2) Aile kütüklerindeki din bilgisine ilişkin talepler, kişinin yazılı beyanına uygun olarak tescil edilir, değiştirilir, boş bırakılır veya silinir.

Nüfus davaları

MADDE 36- (1) Mahkeme kararı ile yapılan kayıt düzeltmelerinde aşağıdaki usullere uyulur:

a) Nüfus kayıtlarına ilişkin düzeltme davaları, düzeltmeyi isteyen şahıslar ile ilgili resmî dairenin göstereceği lüzum üzerine Cumhuriyet savcıları tarafından yerleşim yeri adresinin bulunduğu yerdeki görevli asliye hukuk mahkemesinde açılır. Kayıt düzeltme davaları Cumhuriyet savcısı ve nüfus müdürü veya görevlendireceği nüfus memuru huzuru ile görülür ve karara bağlanır.

b) Aynı konuya ilişkin olarak nüfus kaydının düzeltilmesi davası ancak bir kere açılabilir. Ad değişikliği halinde, nüfus müdürlüğü bu kişinin çocuklarının baba veya ana adına ilişkin kaydı, soyadı değişikliğinde ise eş ve ergin olmayan çocukların soyadını da düzeltir.

c) Tespit davaları, kaydın iptali veya düzeltilmesi için açılacak davalara karine teşkil eder.

(2) Kişilerin başkasına ait kaydı kullandıklarına ilişkin başvurular Bakanlıkça incelenip sonuçlandırılır.

Nüfus müdürlüklerinin yetkisi

MADDE 37- (1) Genel Müdürlük ve nüfus müdürlükleri, mahkemece verilen kararlar hakkında her türlü kanun yoluna başvurmaya yetkilidir.

(2) Genel Müdürlük ve nüfus müdürlükleri kanunî harç ve her türlü mahkeme masraflarından muaftır.

İKİNCİ BÖLÜM

Maddî Hatalar ve Nüfus Kaydının İptali

Maddî hatalar

MADDE 38- (1) Bu Kanunun 7 nci maddesinde sayılan aile kütüklerine tescil edilmesi gereken bilgilerden; dayanak belgesinde bulunduğu halde nüfus kütüklerine hatalı veya eksik olarak tescil edilen ya da hiç yazılmayan bilgiler veya mükerrer kayıtlar maddî hata kapsamında değerlendirilir. Bu tür maddî hatalar Genel Müdürlükçe ya da nüfus müdürlükleri tarafından düzeltilir veya tamamlanır.

Tarihlerde düzeltme ve tamamlama yetkisi

MADDE 39- (1) Genel Müdürlük, nüfus kayıtlarına göre vatandaşların hicrî veya rumî tarihle yazılmış nüfus olaylarının tarihlerini miladî yıla çevirerek aile kütüklerine geçirmeye, doğum tarihlerinin ay ve günü belli olmayanların da eksikliklerini tamamlamaya yetkilidir.

(2) Doğum tarihlerinde doğum yılı yazılıp, doğum ayı ve günü yazılmamış olanların yaşlarının hesaplanmasında doğduğu yılın Temmuz ayının birinci günü, ayı yazılıp da günü belli olmayanlar için de o ayın birinci günü başlangıç olarak alınır.

Nüfus kaydının iptali

MADDE 40- (1) Usûlüne göre düzenlenmemiş bir belgeye dayanılarak tesis edilmiş nüfus kayıtları Genel Müdürlüğüne ya da nüfus müdürlüklerinin göstereceği lüzum üzerine mahkemece verilecek kararla iptal edilir. Nüfus kütüğüne düşülmüş olan şerh ve açıklamaların iptal edilmesi de aynı usûle tâbidir.

BEŞİNCİ KISIM

Nüfus ve Uluslararası Aile Cüzdanları

Düzenlenmesi ve dağıtılması

MADDE 41- (1) Nüfus cüzdanının kapsamı, şekli, ebadı ile yürürlük, değiştirme ve geçerlilik tarihlerini belirlemeye, taklit, tahrif ve sahtecilikten korumak maksadıyla nüfus cüzdanı üzerine konulacak güvenlik unsurlarını, basım ve vatandaşa teslimat aşamasında uygulanacak sistem ve teknolojiyi, nüfus cüzdanının kaybı ve değiştirilmesi halinde yapılacak işlemleri tespit etmeye Bakanlık yetkilidir.

(2) Nüfus ve uluslararası aile cüzdanları, Bakanlıkça tespit edilen şekil, ebat ve örneğine uygun olarak Maliye Bakanlığınca bastırılır ve nüfus müdürlüklerinin ihtiyaçlarını karşılamak üzere muhasebe yetkililerine, dış temsilciliklerin ihtiyaçlarını karşılamak üzere de Dışişleri Bakanlığına gönderilir.

(3) Muhasebe yetkilisince nüfus müdürlüklerinin ihtiyacı göz önünde tutularak, kadın ve erkek nüfus cüzdanlarının her biri ile uluslararası aile cüzdanlarının en fazla üçerbin adedi, bedeli sonradan ödenmek üzere, müteakiben üçerbin adetlik partiler halinde peşin para karşılığında verilir. Doğum bildirimlerinin kanunî süresi içinde yapılması halinde düzenlenecek nüfus cüzdanlarından değerli kâğıt bedeli alınmaz. Hatalı yazım nedeniyle iade edilen nüfus ve aile cüzdanları değerli kâğıt bedelinden düşülür.

(4) Nüfus cüzdanı, yurt içinde ilçe nüfus müdürlüklerince ve yurt dışında dış temsilciliklerce kişilerin kendilerine, ergin olmayanların veli, vasi veya resmî vekillik belgesi ibraz edenler ile bu Kanunun 17 nci maddesinde belirtilen, beyanla yükümlü kişilere Bakanlıkça tespit edilecek usûller çerçevesinde verilir.

(5) Evlenen her çifte, evlendirme işlemi ile görevli memur tarafından uluslararası aile cüzdanı verilir. Evli olduğu halde uluslararası aile cüzdanı almamış olanlara ise istekleri üzerine nüfus müdürlüklerince verilir. Eşlerden birinin talebi halinde, kendilerinin veya aile fertlerinin kişisel durumlarında meydana gelen değişiklikleri bu cüzdana işletmekle, nüfus müdürlükleri de işlemek ve gerekli açıklamaları yapmakla görevlidirler.

(6) Genel Müdürlük ile başkonsolosluklar, nüfus ve aile cüzdanları bedeli açısından 2/6/1934 tarihli ve 2489 sayılı Kefalet Kanunu hükümlerine tâbi değildir.

(7) Nüfus cüzdanlarına bu Kanunda öngörülenler dışında kayıt ve işaret konulamaz. Bu cüzdanlar hiçbir kişi, kurum tarafından alıkonulamaz. Ancak, ihtiyaç duyulan hallerde kurumlar bir suretini saklayabilir.

Cüzdan talep belgesi

MADDE 42- (1) Nüfus ve uluslararası aile cüzdanlarının verilebilmesi için şekli ve kapsamı Bakanlıkça belirlenen ve bastırılan cüzdan talep belgeleri kullanılır. Doğum tutanaklarına dayanılarak nüfus cüzdanı düzenlemesinde talep belgesi aranmaz.

(2) Cüzdan talep belgelerini uygulamaya koymaya veya kaldırmaya ve saklama sürelerini belirlemeye Bakanlık yetkilidir.

ALTINCI KISIM

Nüfus Kayıtlarındaki Bilgilerin Verilmesi

Nüfus kayıt örneği verilmesi

MADDE 43- (1) Kişinin aile kütüğündeki kaydının çıkarılması ve aslına uygunluğunun nüfus müdürlüğünce onanması ile elde edilen nüfus kayıt örnekleri, aksi ispat edilene kadar geçerlidir. Nüfus kayıt örneği, istenme nedeni ve hangi amaçla kullanılacağını belirttiği yazılı istek olmadan verilemez. Ancak kişinin kimliğini kanıtlayan resmî bir belge ile şahsen başvurması halinde yazılı müracaat aranmaz. Nüfus kayıt örneklerinde, bunları istemeye yetkili olanlar tarafından açıkça ve gerekçeli olarak istenmediği takdirde, kimlik bilgileri dışında kişisel bilgilere yer verilmez. Bu belgeler üzerinde silinti ve kazıntı yapılamaz.

(2) Düzenlendikleri tarihten itibaren yüzseksen gün içinde kullanılmayan nüfus kayıt örnekleri geçerliliğini kaybeder. Nüfus kayıt örneğinin kullanılacağı alanlara göre Bakanlık bu süreyi otuz güne kadar kısaltmaya yetkilidir.

Nüfus kayıt örneğini almaya yetkili olanlar

MADDE 44- (1) Nüfus kayıt örneklerini;

- Bakanlık,
- Dış temsilcilikler,
- Asker alma işlemleri için Milli Savunma Bakanlığı,
- Adlî makamlar,
- Adlî işlemlerle sınırlı olmak üzere kolluk kuruluşları,
- Evlenme işlemleri için evlendirme işlemi yapmaya yetkili olanlar,
- Ölüm işlemleri için resmî sağlık kuruluşları,
- Kaydın sahipleri veya bunların eşleri ile veli, vasi, alt ve üst soyları ya da bu kişilere ait vekillik belgesini ibraz edenler,

nüfus müdürlüklerinden doğrudan almaya yetkilidirler.

(2) Birinci fıkrada sayılanlar dışında kalan kurumlar ve tüzel kişiler, yazılı olarak başvurmak ve istem nedenini açıkça belirtmek suretiyle Bakanlık veya mülkî idare amirinin emri ile nüfus kayıt örneğini alabilirler. Bakanlık bu madde hükümlerini işletmek üzere Kimlik Paylaşımı Sistemi kurar.

(3) Yerleşim yeri adresi ve diğer adres bilgilerinin verilmesi kişinin rızasına bağlıdır.

(4) Birinci fıkranın (g) bendinde sayılan kişiler dışında kalan üçüncü şahıslar medenî hal bilgisi dışında bir kişinin nüfus kaydına ilişkin örnek veya bilgi alamazlar.

Kimlik ve Adres Paylaşımı Sistemlerinin kullanılması

MADDE 45- (1) Bakanlık, Kimlik Paylaşımı Sistemi ve Adres Paylaşımı Sistemi veri tabanlarında tutulan bilgileri bu Kanunda belirtilen esas ve usûller çerçevesinde kurumlar ile diğer kişilerin hizmetine açabilir. Yerleşim yeri adresi bilgileri ancak kurumların paylaşımına açılabilir.

(2) Kimlik Paylaşımı Sistemi veri tabanındaki bilgilerin tamamı veya bir kısmı toplu halde hiçbir kuruma veya diğer kişilere verilemez. Kurumlar ve diğer kişiler kendi iş ve işlemlerine esas olmak üzere sadece kayıtlarını tuttukları kişilerin bilgilerini alabilirler.

(3) Kurumlar aldıkları bilgileri tanımlanmış hizmetlerin yerine getirilmesi dışında başka hiçbir amaçla kullanamaz; ilgilisi veya bu Kanunun 44 üncü maddesinde belirtilenler dışında kimseye veremez. Sistemin bütün aşamalarında görev yapan yetkililer de bu kurallara uymakla yükümlüdür. Bu yükümlülük, kamu görevlilerinin görevlerinden ayrılmalarından sonra da devam eder.

(4) Genel Müdürlükten alınan bilgilerin iş ve işlemlerde kullanılmasının hukukî sonuçları bilgiyi alan kurumun sorumluluğundadır.

(5) Bu Kanun ile kurulacak veri tabanlarının istatistik amaçlı kullanımında 10/11/2005 tarihli ve 5429 sayılı Türkiye İstatistik Kanunu hükümleri uygulanır.

YEDİNCİ KISIM

Türkiye Cumhuriyeti Kimlik Numarası

Kimlik numarası

MADDE 46- (1) Kimlik numarası, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının nüfus kayıtları arasında bağ kurmak, kişilerin kaydına ulaşmak ve kamu kuruluşlarında tutulan kayıtlar arasında ilişki sağlamak amacını taşıyan bir numara sistemidir. Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası kişiye bir defa verilir ve değiştirilemez.

(2) Türkiye'de kaydı tutulan yabancılara da Bakanlığın tespit edeceği esaslar içerisinde bir kimlik numarası verilir.

Kullanımı

MADDE 47- (1) Kişiler adına düzenlenecek olan her türlü form, beyanname, kimlik kartı, vergi kimlik kartı, sürücü belgesi, pasaport gibi bütün tanıtıcı belgelerde Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarasına yer verilir.

(2) Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası kurumlar ile diğer gerçek ve tüzel kişilerin her türlü işlem ve kayıtlarında esas alınır.

(3) Kimlik numarasının uygulanmasında ortaya çıkan sorunlar ile tereddüt edilen hususlarda Genel Müdürlüğün görüşü alınır.

SEKİZİNCİ KISIM

Adres Kayıt Sistemi

Adres bilgilerinin tutulması ve adres standardı

MADDE 48- (1) Yerleşim yeri adresi ve diğer adreslere ait bilgilerin tutulmasına ilişkin politikanın oluşturulması, geliştirilmesi, yaygınlaştırılması, idarî birimlere göre genel uygulamaya geçiş tarihlerinin tespit edilmesi, ulusal adres veri tabanı ile MERNİS veri tabanının ilişkilendirilmesi ve adres bilgilerinin paylaşılmasına ilişkin işlemler Bakanlıkça yürütülür. Bakanlığın nüfus kütüklerindeki adres kayıtlarını tamamlamak maksadıyla işbirliği talebi kurumlarca karşılanır.

(2) Adres standardı, Mahallî İdareler Genel Müdürlüğünün takip ve sorumluluğunda; Genel Müdürlük, Türkiye İstatistik Kurumu, Türk Standartları Enstitüsü ve ilgili diğer kuruluşlarca ortaklaşa belirlenir. Mahallî İdareler Genel Müdürlüğü tespit edilen standardın il özel idaresi ve belediyelere bildirilmesinden sorumludur. Kurumlar ile gerçek ve tüzel kişiler adres ile ilgili iş ve işlemlerinde adres standardına uymak zorundadır.

(3) Bakanlık, adrese ilişkin her türlü bilgiyi kurumlardan istemeye yetkilidir. Kurumlar söz konusu isteğe yirmi gün içinde cevap vermekle yükümlüdür.

(4) Yerleşim yeri adresi, kişilerin diğer adreslerinde kendilerine hizmet verilmesini engellemez; diğer adreslerin kayıtlarda bulunmaması bu adreslere hizmet verilmemesi sonucunu doğurmaz.

Adres bilgisi ve güncellenmesi

MADDE 49- (1) İl özel idaresi ve belediyeler sorumluluk alanlarındaki adres bileşenlerini adres standardına uygun olarak tanımlayıp bunlara değiştirilemeyecek sabit tanıtım numarası vererek mahallindeki bütün adresleri kapsayacak şekilde adres bilgilerini oluşturmakla yükümlüdür. Herhangi bir sebeple sabit tanıtım numarası dışında adres bileşenlerinde yapılan değişiklikler de il özel idaresi ve belediyelerce takip edilerek ulusal adres veri tabanına işlenir.

(2) Ulusal adres veri tabanı Genel Müdürlükte tutulur. Genel Müdürlük, ulusal adres veri tabanındaki yerleşim yeri adresi bilgilerini nüfus kütüklerindeki kişi kayıtları ile ilişkilendirerek elektronik ortamda, yedekleme sistemleri ile birlikte güncel olarak tutar.

(3) Yerleşim yeri adresi yurt dışında olan Türk vatandaşlarının adres kayıtları yaşadıkları ülkenin ve şehrin adı itibarıyla tutulur.

Bildirim yükümlülüğü

MADDE 50- (1) İl özel idareleri ve belediyeler bu Kanun uyarınca belirlenen standartlardaki adres bilgileri ile adres oluşumuna altyapı oluşturan yapı belgelerini, belgelerin oluşturulması ile eş zamanlı olarak ulusal adres veri tabanına işlemekle yükümlüdür.

(2) Yerleşim yeri adreslerinin tutulmasında kişilerin yazılı beyanı esas alınır. Bildirim, nüfus müdürlüklerine ve dış temsilciliklerimize adres beyan formuyla yapılır. Yerleşim yeri adresi aynı konut olan ailenin ergin fertleri birbirlerinin yerine adres beyanında bulunabilirler.

(3) Noterden verilen temsil yetkisini ve bunun kapsamını belirten yazılı belgeyi ibraz edenler kişilerin adresleri ile ilgili beyanda bulunabilirler.

(4) Çocukların ve kısıtlıların adresleri veli, vasi, kayyım, bunların bulunmaması halinde, çocuğun büyük ana, büyük baba veya ergin olan kardeşleri ya da çocuğu yanında bulunduranlar tarafından bildirilir.

(5) Huzur evi, yetiştirme yurdu, cezaevi, öğrenci yurdu gibi yerlerde kalanların adreslerinin bildirimleri ilgili kurum yetkililerince, bildirim yapamayacak durumda olan kimsesizlerin bildirimleri ise muhtarlar tarafından yapılır.

(6) Vesayet altındakilerin yerleşim yeri adresleri, bağlı buldukları vesayet makamınca bildirilir.

(7) Adres bildirimi şahsen, posta veya elektronik posta ile yapılabilir.

Bildirim süresi ve güncelliği

MADDE 51- (1) 50 nci maddede sayılan adres beyanı ile yükümlü kişi ve kurumlar yerleşim yeri adreslerine ilişkin değişiklikleri yirmi iş günü içinde ilçe nüfus müdürlüklerine bildirmekle yükümlüdür. Ancak yerleşim yeri adresine dayalı hizmet almak üzere herhangi bir resmî kuruma yapılan müracaatlarda adres değişikliğine ilişkin beyan, ilgilisi tarafından adres beyan formuna işlenerek nüfus müdürlüğüne gönderilmek üzere ilgili kuruma teslim edilebilir. Bu beyan formları ilgili kurumlarca en geç on iş günü içinde kurumun bulunduğu yerin ilçe nüfus müdürlüğüne gönderilir.

(2) Adres bileşenlerinde meydana gelen değişiklikler hususunda kişilerin bildirimde bulunma sorumluluğu yoktur. Bu değişiklikler belediyelerce, belediye sınırları dışında kalan yerlerde ise il özel idarelerince en geç değişikliği takip eden on iş günü içinde, elektronik ortamda ulusal adres veri tabanına işlenir.

(3) Müstakil konut sahipleri ile apartman ve site yöneticileri, lojman idareleri sorumluları; sorumluluk alanlarındaki yerleşim yeri adresine ilişkin değişiklikleri, yirmi iş günü içinde, muhtarlar ve 50 nci maddede sayılan beyan yükümlülüğü olanlarla işbirliği içinde takip etmek ve ortaya çıkan farklılıkları muhtarlara bildirmekle yükümlüdür.

(4) Yerleşim yeri adresi değişikliği bildirimlerine ilişkin listeler nüfus müdürlüklerince ilgili muhtarlıklara gönderilir.

(5) Muhtarlar, bu Kanun uyarınca nüfus müdürlüklerince kendilerine iletilen yerleşim yeri adresi değişikliği bildirim listelerini incelemek, mahallindeki yerleşim yeri adresi değişiklikleri ile karşılaştırmak ve varsa bildirilmemiş olan değişiklikleri her ayın son haftası içinde bağlı bulunulan ilçenin nüfus müdürlüğüne bildirmekle yükümlüdür.

Adres bilgilerinin kullanımı

MADDE 52- (1) Bakanlık, talepleri halinde kurumlara, usûl ve esasları Bakanlıkça tespit edilmek üzere adres bilgilerini elektronik ortamda Adres Paylaşımı Sistemi ve Kimlik Paylaşımı Sistemi çerçevesinde verebilir.

(2) Teknik altyapısını tamamlamış olan muhtarlıklar sorumluluk alanlarındaki yerleşim yeri adres bilgilerinin güncelliğini takip etmek amacıyla Kimlik Paylaşımı Sistemine erişebilirler.

(3) Kurumlar, yürütecekleri iş ve işlemlerde Genel Müdürlükte tutulan adres bilgilerini esas alırlar.

(4) Adrese ilişkin bilgi ve belgeler nüfus müdürlüklerinden, Adres Paylaşımı Sisteminden veya Kimlik Paylaşımı Sistemine bağlanarak bu sistemdeki kayıtlara uygun belge üretebilen muhtarlıklardan temin edilebilir. Bu şekilde üretilen belgelerin güvenliği Bakanlığın tespit ettiği usûl ve esaslara göre sağlanır.

(5) Nüfus sayımında veya tespitinde, aile ve hayatî istatistiklerin oluşturulmasında ve bu bilgileri esas alan kanunların uygulanmasında MERNİS nüfus bilgileri kullanılır.

Koordinasyon ve işbirliği

MADDE 53- (1) Genel Müdürlük, ulusal adres veri tabanının etkin, süratli ve güncel bir şekilde oluşturulmasını sağlamak ve devam ettirmek için kurumlar arası koordinasyonla sorumludur. Kurumlar, adrese ve adres bileşenlerine ilişkin ellerindeki bilgileri Genel Müdürlükle ve ilgili kurumlarla paylaşmakla yükümlüdür.

DOKUZUNCU KISIM **Ortak Hükümler**

Tescil görevi ve süre

MADDE 54- (1) Nüfus olaylarını tescil etmekle görevli memurlar, nüfus müdürlüğünde düzenlenen ve aile kütüklerine tescil edilmesi gereken dayanak belgelerini işlem anında, diğer makamlarca düzenlenen dayanak belgelerini ise nüfus müdürlüğüne intikal ettiği tarihten itibaren yedi gün içinde aile kütüklerine tescil etmekle ve bir örneğini Genel Müdürlüğe göndermekle yükümlüdürler.

Mahkeme yazı işleri müdürlerinin görevleri

MADDE 55- (1) Mahkeme yazı işleri müdürleri, aile kütükleri üzerinde tescil yapılmasını gerektirecek bütün karar ve işlemleri, kesinleşme veya düzenleme tarihinden itibaren on gün içerisinde o yerin nüfus müdürlüğüne bildirmekle görevlidirler.

Sağlık kuruluşlarının görevleri

MADDE 56- (1) Sağlık kuruluşları ve tabipler, kontrollerindeki doğum ve ölüm olaylarına ilişkin olayın mahiyetini ve ilgilinin kimlik bilgilerini gösteren bir rapor düzenleyerek sahiplerine vermekle görevlidirler.

(2) 1593 sayılı Kanun hükümleri saklıdır.

Vekiller

MADDE 57- (1) Bir işleme esas olmak üzere üçüncü kişilerin beyanda bulunabilmeleri ancak özel temsil yetkisini kapsayan noterden onaylı vekillik belgesi ile mümkündür.

Yazım dışı kalanlar

MADDE 58- (1) Nüfus yazımlarında kayıt dışı kalanlar Türkiye'de buldukları yerin nüfus müdürlüğüne, yurt dışında ise en yakın dış temsilciliğe Türk vatandaşı olduklarını gösterir resmî belgeler ile müracaat ederler. Yapılacak inceleme sonucunda tescillerine engel bir halin bulunmaması halinde, nüfus müdürlüklerince aile kütüklerine tescil edilirler.

Tutanakların imzalanması

MADDE 59- (1) Nüfus müdürlüklerine yapılan bildirimler üzerine düzenlenen dayanak belgeleri, nüfus müdürlüğünce imzalanarak onaylanır. Dayanak belgelerinin ilgilinin kendisi veya veli, vasi ya da vekillik belgesi ibraz edenler tarafından imzalanması gereklidir. Okuma yazması olmayanların parmak izi alınır.

Beyanda şüphe

MADDE 60- (1) Nüfus olayları ile ilgili beyanlarda şüpheye düşülmesi halinde mülkî idare amirinin emri ile kolluk makamları tarafından gerekli soruşturma ve incelemeler yapılarak nüfus müdürlüğüne bildirilir.

Sürelerin hesaplanması

MADDE 61- (1) Bu Kanunda belirtilen sürelerin hesaplanmasında olayın meydana geldiği tarihi izleyen gün başlangıç olarak alınır. Süreler; tayin edilen müddetin son günü, son gün resmî tatile rastlarsa tatili izleyen ilk iş günü çalışma saatinin bitiminde sona erer.

Atik veya işlemden kaldırılmış kütükler

MADDE 62- (1) İşlemde kaldırılmış olan atik veya eski aile kütükleri üzerinde herhangi bir işlem yapılamaz, kayıt düşülemez.

(2) Bu kütükler nüfus olaylarına ait dayanak belgelerinin bulunmaması halinde kişinin adı, soyadı, baba adı, ana adı, doğum tarihi veya doğum yerindeki yanlışlıkların düzeltilmesi ya da eksikliklerin tamamlanması ya da kişinin kimliği ve aile bağlarının tespit edilmesi dışında herhangi bir hukukî işleme esas alınmaz.

(3) Bu kütüklerden çıkartılan kayıt örneklerine atik veya işlemde kaldırılmış kütüklerden çıkarıldığına dair açıklama yapılır.

Askerlik çağına girenlerin listesi

MADDE 63- (1) Genel Müdürlük, her yıl aile kütüklerinde kayıtlı olanlardan askerlik çağına giren erkek nüfusun listesini çıkarıp Aralık ayı içerisinde Milli Savunma Bakanlığına göndermekle yükümlüdür. Milli Savunma Bakanlığı bu listeyi Kimlik Paylaşımı Sistemi veri tabanından da sağlayabilir.

Formların düzenlenmesi

MADDE 64- (1) Bu Kanunun uygulanmasında kullanılacak olan form ve belgeleri hazırlamaya ve gerekli düzenlemeleri yapmaya Bakanlık yetkilidir. Elektronik ortamda tutulan yerleşim yeri adresinin bildirimine ilişkin beyan formları taranarak elektronik ortama aktarıldıktan sonra imha edilir.

ONUNCU KISIM Çeşitli Hükümler

Ücretlendirme

MADDE 65- (1) Kimlik Paylaşımı Sisteminde ve Adres Paylaşımı Sisteminde yer alan bilgiler 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve eki cetvellerde yer almayan kamu kurum ve kuruluşları ile diğer kişilere ücreti karşılığında verilir. Alınacak ücretler Bakanlık ve Maliye Bakanlığınca birlikte belirlenir. Tahsil edilen hizmet bedeli tutarları bütçeye gelir kaydedilir.

Fazla çalışma ücreti

MADDE 66- (1) MERNİS, Kimlik ve Adres Paylaşımı Sistemleri projelerinde görevlendirilen fiilen fazla çalışma yapan Genel Müdürlük merkez ve taşra teşkilâtı personeline (sözleşmeli personel dahil), ayda elli saati ve yılı merkezî yönetim bütçe kanununda belirtilen fazla çalışma ücretinin üç katını geçmemek üzere Bakanlıkça belirlenecek esaslar çerçevesinde fazla çalışma ücreti ödenir.

ONBİRİNCİ KISIM Ceza Hükümleri

Gerçek dışı beyan

MADDE 67- (1) Gerçeğe aykırı yerleşim yeri veya cüzdan talep belgesi veren köy veya mahalle muhtarları ile herhangi bir işlem sebebiyle nüfus müdürlüğüne gerçek dışı beyanda bulunanlar ve bunlara tanıklık edenler altı aydan dört yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(2) Adrese ilişkin yükümlülükleri yerine getirmeyen ve yasaklara aykırı hareket eden kamu görevlileri 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun kamu idaresinin güvenirliliğine ve işleyişine karşı suçlara ilişkin hükümlerine göre cezalandırılır.

İdarî para cezaları

MADDE 68- (1) Bu Kanuna göre;

a) Nüfus olaylarını bildirmekle görevli olup, bu görevlerini bu Kanunda belirtilen süreler içinde yerine getirmeyen kamu görevlilerine, fiil başka bir suç oluştursa bile, nüfus memurunun teklifi üzerine o yerin ilçe nüfus müdürünün kararı ile 25 YTL idarî para cezası verilir.

b) Nüfus olaylarını bildirme yükümlülüğü olup bu yükümlülüğünü bu Kanunda belirtilen süre içinde yerine getirmeyenlere, nüfus ve aile cüzdanlarını kaybedenlere ve nüfus cüzdanının geçerlilik süresinin son bulmasından itibaren altmış gün içinde bu cüzdanlarını değiştirmeyen kişilere veya bu durumdaki çocukların veli veya vasilerine, yurt içinde ilçe nüfus müdürlüklerince, yurtdışında ise dış temsilcilik veya dış temsilciliklerde görevli memurlarca 50 YTL idarî para cezası verilir.

c) Mülkî idare amirince bu Kanunun 50 inci maddesinde belirtilen yükümlülükleri yerine getirmeyen kişilere 250 YTL, gerçeğe aykırı beyanda bulunanlara 500 YTL idarî para cezası verilir.

(2) Yurt dışında verilen idarî para cezaları, işlem sırasında mahallî para karşılığı verildiği ülkede konsolosluk hasılatının tahsil edildiği para birimi üzerinden tahsil edilir.

(3) Bu Kanuna göre;

a) Her türlü doğal afet, gasp, hırsızlık, yangın ve terör nedeniyle nüfus ve aile cüzdanlarının kaybedilmesi, nüfus olaylarının bildirim yükümlülüğünün yerine getirilememesi hallerinde,

b) Yetkili kurumların kimsesiz çocuklarla ilgili nüfus cüzdanı talepleri ve doğum bildirimlerinde,

c) Bu Kanunun 18 inci maddesinde belirtilen büyük ana, büyük baba veya kardeşlere ya da çocukları yanlarında bulunduranlar ile muhtarlara,

d) Bu Kanunun 31 inci maddesinde belirtilen Cumhuriyet savcılıklarına, bu maddede belirtilen idarî para cezaları uygulanmaz.

ONİKİNCİ KISIM Çeşitli Hükümler

Yönetmelik

MADDE 69- (1) Bu Kanunun uygulanmasına ilişkin yönetmelikler yüz seksen gün içerisinde Bakanlıkça hazırlanarak Bakanlar Kurulunca yürürlüğe konulur.

(2) Adres ve numaralamaya ilişkin yönetmelik ise doksan gün içerisinde Bakanlık, Türkiye İstatistik Kurumu ve Türk Standartları Enstitüsü Kurumu tarafından müştereken hazırlanarak yürürlüğe konulur.

Kadrolar

MADDE 70- (1) Bu Kanuna ekli (1) sayılı listede yer alan kadrolar bu Kanun kapsamındaki hizmetlerde kullanılmak üzere ihdas edilerek 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin eki (I) sayılı cetvelin İçişleri Bakanlığı bölümüne eklenmiştir.

Kaldırılan hükümler

MADDE 71- (1) 5/5/1972 tarihli ve 1587 sayılı Nüfus Kanunu, 24/2/1972 tarihli ve 1543 sayılı Genel Nüfus Yazımı Kanunu ve 5/7/1939 tarihli ve 3686 sayılı Evlenme Kâğıtları ve Bunların Nüfus Kütüklerine Tescilleri Hakkında Kanun, 26/6/1973 tarihli ve 1774 sayılı Kimlik Bildirme Kanununun 5 inci maddesi, 6 ncı maddesinin (a) ve (d) bentleri, 8 inci maddesi, 16 ncı maddesi ve 17 nci maddesinde yer alan "8" ibaresi ile 10/4/1927 tarihli ve 1003 sayılı Binaların Numaralanması ve Sokaklara İsim Verilmesi Hakkında Kanun yürürlükten kaldırılmıştır.

Diğer kanunların değiştirilen hükümleri

MADDE 72- (1) 1774 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin (c) bendinden sonra gelmek üzere "tarafından örneğine uygun kimlik belgesi doldurularak üç gün içinde genel kolluk örgütüne verilmesi zorunludur." ibaresi eklenmiş ve aynı maddenin ikinci fıkrasında yer alan "olanlar ile (d) bendinde belirtilen yerlerde kalanların" ibaresi "olanların" şeklinde değiştirilmiştir.

Diğer kanunlara eklenen hükümler

MADDE 73- (1) (14/2/1985 tarihli ve 3152 sayılı İçişleri Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ile ilgili olup yerine işlenmiştir.)

ONÜÇÜNCÜ KISIM

Geçici Hükümler

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Kurumlar ve tüzel kişiler bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren iki yıl içinde mevzuatlarını bu Kanun hükümlerine uygun hale getirerek işlemlerinde kimlik numarasını kullanmak zorundadırlar.

GEÇİCİ MADDE 2- (1) Bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren adres bilgilerinin kaydedilmesine ilişkin uygulamaya hazırlık olarak sırasıyla aşağıdaki iş ve işlemler yapılır:

a) Ulusal adres veri tabanının altyapı çalışmaları Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı bünyesinde yapılarak veri tabanı kurulumu ve bu maddede öngörülen iş ve işlemlerin tamamlanmasından sonra Genel Müdürlüğe devredilir.

b) Mahallî İdareler Genel Müdürlüğü, adres ve numaralamaya ilişkin yönetmeliğe uygun olarak il özel idareleri ve belediyelerin numaralama ve levhalama çalışmalarını takip eder.

c) Adres çalışmaları ile eş zamanlı olarak il özel idareleri ve belediyeler ile Genel Müdürlük, ulusal adres veri tabanlarının teknik altyapısını oluşturur. Ulaştırma Bakanlığı tarafından ülke genelinde il özel idareleri ve belediyeler ile ulusal adres veri tabanı arasında on-line işleyecek bir ağ altyapısı oluşturulur. Her yerleşim biriminin ulusal adres veri tabanına ulaşabileceği bir merkezî bilgisayar programı Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığınca hazırlanır. Gerekli şifreleme ve kullanıcı eğitimi verilerek il özel idareleri ve belediyelerin kullanımına açılır.

ç) Adres standardının belirlendiği tarihten itibaren en geç üçyüztuz gün içerisinde il özel idare ve belediyeler tarafından yerleşim birimlerinin adres bileşenleri standartlara uygun hale getirilerek numaralama işlemi tamamlanır ve merkezî olarak kurulan ulusal adres veri tabanına (c) bendinde bahsedilen program aracılığı ile işlenir.

d) İl özel idareleri ve belediyelerce gerçekleştirilen numaralama ve levhalama çalışmalarının uygunluğunun yerinde tespit edilmesi amacıyla Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı ve Mahallî İdareler Genel Müdürlüğü tarafından numaralama işlemi tamamlandıktan sonra doksan gün içerisinde alan kontrolü yapılır. Kontrol sonuçları ulusal adres veri tabanına işlenir.

e) Ulusal adres veri tabanındaki yerleşim yeri adreslerinin nüfus kütüklerindeki kişi kayıtları ile ilişkilendirilmesi ve Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarasına bağlı kişisel yerleşim yeri adresi kayıtlarının tutulabilmesi için, numaralaması tamamlanan yerleşim yerlerinden başlamak ve bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç altıyüzotuz gün içerisinde tamamlanmak üzere Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı tarafından alan uygulaması yapılır. Uygulama esnasında ulusal adres veri tabanına dayalı olarak alanda tespit edilen yerleşim yeri adres bilgileri, MERNİS kayıtları ile Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası esasına göre elektronik ortamda eşleştirilir. Alan taraması sırasında Türkiye'de yerleşim yeri adresi tespit edilen yabancılar ile ilgili ayrı bir veri tabanı oluşturulur.

f) Elde edilen kayıtlar, mahalle ve köy muhtarlıklarında altmış gün süreyle askıya çıkartılır. Askı süresince, itirazlar üzerine yapılacak inceleme sonucunda Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı tarafından temin edilen bilgilere göre kayıtlarda gerekli düzeltmeler yapılır. Bu çalışma ile kayıtların kesinleşmesi sonucunda alan uygulamasında kullanılan formlar 28/9/1988 tarihli ve 3473 sayılı Muhafazasına Lüzum Kalmayan Evrak ve Malzemenin Yok Edilmesi Hakkında Kanun Hükmünde

Kararnamenin Deęiřtirilerek Kabulü Hakkında Kanun hükümlerine göre mahallî kurulların kararı ile yerinde imha edilir.

(2) İşlemler sırasında kullanılacak formlar Genel Müdürlük ile işbirliği halinde Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı tarafından hazırlanır. Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı tarafından formlara istatistik amaçlı olarak eklenen sorulara ilişkin kayıtlar Türkiye İstatistik Kanunu hükümleri çerçevesinde değerlendirilir.

(3) Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığının bu madde kapsamında yapacağı alan çalışması, 5429 sayılı Kanunun sayım ve araştırmalarla ilgili hükümleri çerçevesinde yürütülür. Bu maddede belirtilen iş ve işlemlerin yapılması için ilgili kurumlar mal ve hizmet satın alabilir. Bu madde kapsamında yaptırılacak işler hakkında, ceza ve ihalelerden yasaklama hükümleri hariç 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ile 5018 sayılı Kanun hükümleri uygulanmaz. Bu kapsamda yapılacak mal ve hizmet alımlarının usûl ve esasları, saydamlık, rekabet, eşit muamele, güvenilirlik, kamuoyu denetimi, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanması ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlayacak ilkeler doğrultusunda hizmetin gereklerine göre Bakanlar Kurulunca belirlenir.

(4) Bu maddenin birinci fıkrasının (a) bendinin uygulanmasına ilişkin usûl ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

GEÇİCİ MADDE 3- (1) Bu Kanunun geçici 2 nci maddesinin uygulama süresi içinde nüfus olaylarını nüfus mevzuatında öngörülen süreyi geçirdikten sonra bildirenler ile nüfus ve aile cüzdanını kaybedenlere bu Kanunun 68 inci maddesi hükmü uygulanmaz.

GEÇİCİ MADDE 4- (1) Bu Kanunda öngörülen süre içerisinde ulusal adres veri tabanına bağlanamayan il özel idareleri ve belediyeler, mahallî adres bilgilerini tespit edip güncelliğini takip ederler ve ulusal adres veri tabanına işlenmek üzere elektronik ortamda ilçe nüfus müdürlüklerine gönderirler.

GEÇİCİ MADDE 5- (1) Bu Kanun yürürlüğe girinceye kadar tanıma beyanı veya babalığa hüküm kararı sonucu ana hanesine tescil edilen çocukların baba hanelerine nakline ana ve babanın birinin, çocuk ergin ise kendisinin müracaatı aranır.

Yürürlük

MADDE 74- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 75- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.